

KACZKA (34) sb f

f (33), m (1) [w funkcji n-pers].

Oba a jasne.

sg N kaczką (15). ◊ A kaczkę (3) [w tym: -ą (1)]. ◊ pl N kaczkę (5). ◊ G kaczek (6), [kaczk]. ◊ A kaczkę (5).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

1. zool. *Anas platyrhynchos* L., kaczką krzyżówka; ptak dziki lub hodowany z rodziny kaczkowatych (*Anatidae*); *anas* Murm, Mymer¹, FalZioł, Mącz, SienLek, Calep, Cn (33) : Murm 83; Mymer¹ 24v; KAczka ieft ptak domowy wietzi kura FalZioł IV 18a; kiedy Kaczkę na żywoth przyłoży czału morzenia/ tedy niemocz odchodzi/ á kaczką zdycha. FalZioł IV 18a, +7a, IV 17d, 18a [3 r.]; RejFig Cc2; Thákież gdy go chciał kto zabić ná wodzie/ ponurzył fie w wodę iáko káczká BielKron 460; Mącz 9a; SienLek 246v, X2; pilnuyże ábyć káczki álbo świnié po ónym Stawku nie chodziły. Strum O4; Calep 67b; Káczki, máią bydź w folwárcech/ ktore dáią iáiec wielkie mnostwo: y dobre też do kuchniey. GostGosp 110, 112, 167; Lákoma káczká też nieprzyiaćielem Wielkim ieft rybom z przeltronym gardzielem. Bo ie Więc śmyka nie pátrząc y śmáku iáko do iáku. KlonFlis B4v; [Alić ftádo káczk wiodą z głębokiego morzá. BielawMyśl E3.]

W połączeniach szeregowych (9): Ale wołow śtarich/ bykow/ krow/ profiat/ gęfi/ kaczek/ y wżelkich ptakow wodnych/ albo theż grubego mięfa: maź fie śtrzedz. FalZioł V 63v; BielKron 441 v, 444; Ptacy co wodą żywi/ tháko dombwi iáko y polni/ Gęsi/ káczki/ Czápłe/ żorawie/ Śłanki/ y co inego/ złego łoku iá. SienLek 6v, 7 [2 r.]; Kury Indyifkie/ kury domowe/ kokofzy/ pawy/ káczki/ to wżyftko ma rozmnażać GostGosp 120, 72; Gęsi moc wielką w łęgu fczębietliwych/ Káczek iákomych/ iábęci krzykliwych. KlonFlis Cv.

Zwroty: »jako kaczką klektać« (1): Bo Pan Bog poniewolney żadney służby nie chce/ Gdyż tám niewie co iámá iáko káczká klekce. RejWiz 39.

»strzelać jako kaczkę na wodzie« [szyk zmienny] (2): drugie [tatarskie dzieci i żony] Czeremińzowie ftrzeláli ná wodzye iáko káczki BielKron 424v, 316v.

2. n-pers (1) : Item powyada yż wlyuthomyu kaczką pana ośtrorogowego poddanego wzwadzie on śfam zabill. LibMal 1547/130v.